

ЈКП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА

ЛИСТ ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА“ НОВИ САД
година XXXV
новембар-децембар 2006.
број 284

СРЕЋНИ БОЖИЋНИ
И НОВОГОДИШЊИ
ПРАЗНИЦИ

Поштоване колеге,

За нама је још једна, по много чему, посебна година.

Година великих успеха и рекорда.

Враћањем у функцију резервоара „Институт” обновили смо ниво водоснабдевања у граду који је постојао пре натовског бомбардовања.

Крајем јуна дистрибуирали смо нашим суграђанима 123.735 метара кубних питке воде, што је највећа количина откад постојимо као предузеће.

Довршили смо велики посао почет прошле године на Булевару краља Петра Првог изградњом канализационог колектора који ће регулисати одвођење отпадних вода са Новог Насеља и Детелинаре, као делова града у којима се највише гради.

Обновили смо водоводну мрежу у ширем центру града и у десетинама улица на територији града.

Највише разлога за понос и даље имамо у чињеници да, према налазима надлежних институција, најквалитетнију воду у Србији пију Нови Сад и Београд.

Сектор „Канализација” одржао је квалитетним радом репутацију најбољег у земљи.

Усвојили смо нову, прегледнију и ефикаснију организацију послова у предузећу као припрему за будућа времена.

Савесним и одговорним радом потврдили смо углед „кичме града” и на нама је и да у наредној години одржимо високи квалитет на који нас обавезује важност делатности којом се бавимо.

Користим ову прилику да вам се свима захвалим на преданости послу који обављамо и пожелим срећне наступајуће празнике.

Нека и година у коју улазимо буде још једна у којој ћемо са поносом изговарати име фирме у којој радимо и нека нам 2007. свима донесе срећу, како на личном, тако и на пословном плану.

Милутин Раонић

директор
ЈКП „Водовод и канализација”
Нови Сад

Нова организација предузећа
САВРЕМЕНА И ЕФИКАСНА ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА

страна 4-5

Синдикат
ПРИПРЕМЕ ЗА БУДУЋНОСТ

страна 6-7

Крај радова на Булевару Краља Петра
ИНВЕСТИЦИЈА ЗА БУДУЋНОСТ

страна 8

Завршени радови у блоку око Дома културе
НОВА МРЕЖА ПОСЛЕ ВИШЕ ДЕЦЕНИЈА

страна 9

Инвестиције
СУБОТИЧКИ БУЛЕВАР
Реконструкције водоводне мреже
РЕШЕНИ ПРОБЛЕМИ У ШИРЕМ ЦЕНТРУ ГРАДА

страна 10

Преглед реализованих инвестиција у 2006.
ГОДИНА ВЕЛИКИХ УСПЕХА

страна 11

Реконструкција објеката у Рашкој ББ
МНОГО БОЉИ УСЛОВИ ЗА РАД

страна 12

Сајам инвестиција
ЗАПАЖЕНО УЧЕШЋЕ НА САЈМУ
Међународна сарадња
ЈАПАНСКА ДЕЛЕГАЦИЈА
У ПОСЕТИ „ВОДОВОДУ И КАНАЛИЗАЦИЈИ“

страна 13

Извештај са радова
СТАЛНА БРИГА О МАНАСТИРУ

страна 14

Стандарди
КОДЕКС ПОНАШАЊА

страна 15

Људски ресурси
ЉУДСКИ РЕСУРСИ КАО САВРЕМЕНИ КОНЦЕПТ

страна 16

Кратак историјат воде за пиће
ВОДА – ОСНОВНА ЉУДСКА ПОТРЕБА

страна 17

Историјат ЈКП „Водовод и канализација“
НА ПОЧЕТКУ...

страна 18-19

САДРЖАЈ

ИЗДАЈЕ: Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад, Масарикова бр. 17; ДИРЕКТОР: Милутин Раонић; ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Александар Богуновић; РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Александар Богуновић, Маја Чолић, Милан Лазић, Милорад Котур, Планинка Савић и Јован Шућов; РЕДАКЦИЈСКО-ТЕХНИЧКЕ УСЛУГЕ: ГРАД ПРЕС доо; ШТАМПА: КРЕАТОР; ТИРАЖ: 1.000 примерака; ЛИСТ ИЗЛАЗИ ТРОМЕСЕЧНО, ФОТОГРАФИЈЕ И РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ, ПРИМЕРАК ЛИСТА ЈЕ БЕСПЛАТАН; ТЕЛЕФОН РЕДАКЦИЈЕ ЛИСТА: 021/445-419

СIP – Каталогизација у публикацији, Библиотека Матице српске, Нови Сад; 658 (497.113)(085.3); ЈКП Водовод и канализација: лист Јавног комуналног предузећа ВиК Нови Сад / главни и одговорни уредник Александар Богуновић. – Год. 1 бр. (1979)-. – Нови Сад; „Водовод и канализација“ . 1979-. Илустр.: 32 cm; Месечно. ISSN 1820-4945; COBISS.SR-ID 4708359

САВРЕМЕНА И ЕФИКАСНА ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА

Разговор о новој организацији предузећа са помоћником директора за правне, економске и опште послове Сашом Бошков

„Идеја је била да се предузеће организује на најрационалнији и функционално најоптималнији начин, да се установи савремени приступ организацији предузећа до којег се дошло кроз сарадњу са разноврсним консултантским кућама, како из Града, Републике Србије, тако и из иностранства.”

У септембру ове године усвојена је нова систематизација послова у нашем предузећу.

О разлозима за њено доношење и предностима које она доноси, разговарали смо са помоћником директора за економске, правне и опште послове Сашом Бошковим.

– Зашто је донета нова систематизација ?

– Желело се максимално поједноставити и унификовати постојеће стање у предузећу.

Циљ нове организације послова у предузећу је хијерархијско прављење организације која ће бити ефикаснија, где ће се већ по називу радног места знати тачно ко где припада и шта ради.

У односу на претходну, нова систематизација је прегледнија, јаснија и савременија јер се њоме настојало да се терминолошки нивои уједначе на нивоу предузећа, односно, сваки следећи ниво има други назив радног места и тако је јасније где је чије место у структури предузећа.

Поједностављивање значи да није неопходно имати одређена радна места - нпр. саветника, уважавање потребе да број руководећих радних места буде оптималан, као и да се одређене целине из раније систематизације споје, а да то не утиче негативно на процес рада.

– По новој систематизацији, предузеће је подељено у три сектора...

– Подела на три сектора је природна с обзиром на основну делатност предузећа.

Предузеће има две основне делатности и те две су уједно и два основна сектора, док трећи обухвата све остале делатности које је неопходно обављати у предузећу и које није потребно, а често није ни могуће, раздвајати јер је овако ефикасније.

Сектор „Водовод” подељен је на пет, „Канализација” у три, а „Економски, правни и општи послови” у шест служби, док се службе састоје од одељења.

Основна идеја је била да се предузеће организује на најрационалнији и функционално најоптималнији начин, да се установи савремени приступ организацији предузећа до којег се дошло кроз сарадњу са разноврсним консултантским кућама, како из Града, Републике Србије, тако и из иностранства.

– Значајне промене учињене су и усклађивањем коефицијената у новој организацији послова...

– Треба рећи да су новом систематизацијом исправљене неке нелогичности наслеђене из претходног периода.

Ишло се на уједначавање коефицијената у складу са стручном спремом на нивоу целог

Саша Бошков,
помоћник директора за
правне, економске
и опште послове

**Потпуно нова и
вредна посебне
пажње је служба
маркетинга где
смо желели да по-
себно истакнемо
значај одређених
активности у
савремено
организованим
предузећима.**

предузећа; нисмо се бавили тиме да ли је за предузеће значајнији грађевински инжењер или правник, јер су обојица потребни предузећу.

За исту стручну спрему, на пример високу, имали смо велики и нелогичан распон од 3,0 до 3,9 или од 4,0 до 5,3 у коефицијентима за радна места са истим степеном стручне спреме што је само изазивало безразложну суревњивост и ометало процес рада.

Изменама које су начињене у новој систематизацији, нема више послова који ће људи доживљавати као казну зато што на неком другом радном месту његова стручна спрема има већи коефицијент, чиме ће и комплетан процес рада бити ефикаснији.

Руководство предузећа донело је и одлуку да на нивоу целог предузећа најнижи коефицијент буде подигнут са 1,30 на 1,50 јер је коректно платити човека више за тежак физички рад.

Самим тим, смањен је и распон између најмањег и највећег коефицијента у предузећу, чиме је уважена тежина послова који ти људи раде.

– Нова систематизација донела је и нове службе у предузећу. Који је био циљ њиховог оснивања?

– Врло значајним сматрамо увођење система квалитета и савремени приступ третману људских ресурса, јер је општепознато да су људски ресурси најзначајнији ресурс и најважнији потенцијал сваког предузећа.

Потпуно нова и вредна посебне пажње је служба маркетинга где смо желели да по-

себно истакнемо значај одређених активности у савремено организованим предузећима.

Желели смо да односи са јавношћу не буду ствар једног извршиоца, већ одељења које ће се стручно и плански бавити проблематиком која је специфична када су комунална предузећа у питању, пошто се ми не боримо за своје место на тржишту, али се боримо да свој производ и значај предузећа и све оно чиме се предузеће бави, на што је могуће јаснији начин, представимо својим потрошачима.

– Процес приватизације у целој држави је већ одавно узео маха, и у неком наредном периоду може се очекивати да и јавна предузећа буду предмет промене власничких односа. Колико је нова систематизација усклађена са временом које долази ?

– Најважније је рећи да се овако организовано предузеће може успешно трансформисати.

Сматрам да је ова систематизација направљена са циљем његовог везивања као јединствене целине и да се успело у томе не прејудуцирајући трансформације које се могу очекивати у наредном периоду, а тичу се првенствено претварања предузећа из јавног комуналног предузећа у привредно друштво чији би, према позитивним светским искуствима, Град требало да буде већински власник.

Д.С.

ПРИПРЕМЕ ЗА БУДУЋНОСТ

Разговор са председником синдиката
ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад
Милорадом Котуром

„У години која је за нама, Синдикат је спровео бројне активности усмерене ка побољшању статуса запослених.”

Милорад Котур,
председник синдиката
ЈКП „Водовод и канализација”
Нови Сад

Годину у коју улазимо, према најавама, обележиће промена структуре власништва у јавним предузећима. Како се Синдикат запослених у „Водоводу и канализацији” припрема за ту, нову ситуацију?

Сигуран сам да је 2007. година у којој ће доћи до трансформације структуре власништва кроз процес корпоративизације као логичне последице промене Устава, а то подразумева стварање друштва капитала у ком је 70 одсто власништво локалне самоуправе, 15 одсто запослених и пензионера, док ће преосталих 15 одсто акција бити власништво осталих грађана.

У сусрет тим променама је и оснивање „Удружења будућих акционара запослених и пензионера ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад, које је својим потписима подржало преко 500 радника, што представља покушај да се квалитетно заштити власнички удео.

Позивам и раднике, који то још нису учинили, да се учлане у Удружење будућих акционара како би када буде упућен позив за упис првог круга акција већ постојала евиденција о акционарима.

Битно је напоменути да је информација о оснивању Удружења будућих акционара прослеђена Управном одбору где је прихваћена са разумевањем и наговештајем даље сарадње.

Стратегија Синдиката у променама структуре власништва које очекују сва јавна предузећа, па и наше, заснива се и на томе да се утиче на локалне власти да у свим случајевима Град остане већински власник јавних комуналних предузећа, а посебно оних од највишег јавног интереса као што су „Водовод” и „Топлана”.

Даљи допринос у заштити права радника је и недавно усвојени анекс појединачног колективног уговора који је био и предмет злонамерних интерпретација у појединим медијима...

На иницијативу Синдиката, усвојен је анекс као плод дуготрајних разговора са руководством предузећа који су довели до изузетно квалитетних решења.

Анекс појединачног колективног уговора је, пре свега, последица усклађивања са Законом о раду и новом систематизацијом.

Кључна ствар је да се тим анексом унета сва радна места прописана Правилником о организацији радних места, значајно унапређен положај запослених у смислу социјалне сигурности и повећаних права радника.

Предстоје разговори са трећом страном потписицом – локалном управом и Градоначелницом – за које верујемо да ће бити успешни, а наш основни мотив да се ова питања решавају анексом је да се очува неограничено трајање постојећег колективног уговора.

На жалост, у оквиру кампања и борби одржених група преко средстава информисања, на врло ружан начин употребљен је и овај анекс колективног уговора којим Синдикат покушава да заштити радна места свих запослених.

У контексту медијских негативних написа о „Водоводу”, Синдикат и ја лично позивам све запослене на заштиту интереса наше делатности.

Приче о неисправности воде угрожавају витални интерес наше делатности, а кроз то недвосмислено положај свих запослених у

предузећу, стварањем утиска код корисника да вода за пиће није исправна.

Да ли за потребе мултинационалних компанија које претендују на нашу делатност, бизнисмена произвођача воде или потребе политичких партија за унижавањем других – свака таква прича погубна је за нас, јер је један значај „Водовода” из ког се вода пије, а потпуно другачији ако се користи за техничку воду.

Свако ко од запослених подстиче ову врсту приче, ма какви му мотиви били, чини стравичну штету и делатности и угледу предузећа.

Синдикат јесте за потпуну јавност у раду на организовани и систематски начин јер делатност водоснабдевања не може да трпи овакве прљаве игре.

Одговорним и квалитетним радом сви заједно треба да се одбранимо од приватизације, сепарације делатности и отуђивања делова предузећа.

Желим да упутим отворену поруку : „Коме овако како је данас није добро, нека нађе боље на другој страни”, уз јасну осуду понашања и стремљења која штете угледу предузећа.

Поред овог, шта запослени могу да очекују у следећој години?

Данас усвојени пословни план предузећа је упућен Оснивачу на сагласност.

Врло је битно нагласити да је, у условима Уредбе која ограничава зараде, пронађен излаз за побољшање материјалне ситуације запослених кроз добровољно пензионо осигурање запослених на терет Послодавца.

Таква ставка је на добро свих нас и она је ушла у пословни план.

Уз редовне остале накнаде и биланс од 603 запослена, у идућој години може се очекивати укупан напредак у сфери зарада за 10 одсто.

Синдикат очекује мирну и успешну 2007. и ја користим и ову прилику да пожелим свим колегама срећну нову годину и предстојеће празнике.

Д.С.

Након вишемесечних радова, успешно су завршени радови на нашој највећој овогодишњој инвестицији.

Реч је, наравно, о изградњи армирано-бетонског колектора канализације 300/170 см, у дужини од 689,25 метара, на Булевару краља Петра Првог у Новом Саду и то деонице од Булевара ослобођења до Румачке улице у Новом Саду.

ИНВЕСТИЦИЈА ЗА БУДУЋНОСТ

Укупна вредност радова је била преко 90 милиона динара, а извођачи су били конзорцијум којег чине предузећа „Комградња” из Београда и „Карин комерц” из Шида.

Завршетак радова је, пред представницима медија, обелоданио директор „Водовода и канализације” Милутин Раонић.

Укупна вредност радова износила је преко 90 милиона динара, а извођачи су конзорцијум којег чине предузећа „Комградња” из Београда и „Карин комерц” из Шида.

Реализацијом ове инвестиције и спајањем са колектором који иде из правца Новог Насеља, као и са деоницом која је завршена прошле године, откљоњено је уско грло које је стварало честа загушења и обезбеђено ефикасно одвођење отпадних вода са Новог Насеља и Детелинаре, као и општа стабилност система канализације.

То даје посебну важност овој инвестицији из разлога што су то делови града у којима расте број становника и који се убрзано граде, где се број зелених, упојних површина смањује, а расте број бетонских, кровних и поплочаних, због чега се постојећи колектор показао недовољним, поготову код одвођења атмосферских вода.

Реализацију ове инвестиције отежала је чињеница да је реч о једној од најпрометнијих градских саобраћајница која се морала етапно затварати, као и неповољне временске прилике у одређеним периодима током лета, али је, упркос томе, великим напором радника посао око колектора завршен на време.

Наше предузеће потврдило је на тај начин да је кичма инфраструктуре у Новом Саду и да прати његов убрзани развој.

НОВА МРЕЖА ПОСЛЕ ВИШЕ ДЕЦЕНИЈА

Почетком новембра, завршен је велики посао на реконструкцији водоводне и канализационе мреже у блоку око Дома културе, где спадају улице Игњата Павласа, Исе Бајића, Илије Огњановића, Константина Данила и Улице Модене.

Дуго година уназад мрежа у том делу града била је у лошем стању, што је захтевало интервенцију. На том локалитету није до сада било реконструкције, осим прикључења нових потрошача.

Урађена је класична реконструкција са заменом уличних цевовода и кућних прикључака закључно са водомером – ако је у питању водовод, тј. прикључним шахтом, ако се ради о систему одвођења отпадних вода.

У оквиру реконструкције саобраћајница постављени су сливнички прикључци атмосферске канализације.

Укупна вредност посла износила је 23 милиона динара, од чега је за послове канализације утрошено 15 милиона динара, а 8 милиона динара је вредност радова на реконструкцији водовода.

Радови на реконструкцији водоводне и канализационе мреже су почели 21. 08. 2006. године, а извођач радова био је „Градитељ НС”.

Реализацијом ове инвестиције отклониће се честа хаваријска оштећења и цурења на водоводној мрежи, као и ефикасније функционисање система одвођења отпадних и атмосферских вода из тог дела града.

СУБОТИЧКИ БУЛЕВАР

У оквиру радова на пробијању новог Суботичког булевара, почетком октобра 2006. године, било је неопходно изместити магистрални водовод ДН 600 на дужини од око 200 м.

Инвеститор радова је Завод за изградњу Града, а извођач „Градитељ НС“.

Наш део посла био је блокада и пражњење цевовода за потребе превезивања постојећег на нову трасу.

Сам посао је подразумевао да од момента блокаде цевовода нека насеља нису имала воде (Адице, Ново насеље, Телеп, Ветерник, Футог).

Цевовод је блокиран у поноћ, а испражњен у 10 часова, чиме су се стекли услови за почетак радова на превезивању.

Поновно успостављање редовног водоснабдевања омогућено је око поноћи истог дана, што значи да су радови трајали око 24 часа.

Ови радови су подразумевали ангажовање више служби нашег предузећа, као и синхронизовани рад.

Сваки посао на водоводној мрежи који подразумева прекид у снабдевању водом за велики број потрошача (у овом случају око 50000) за наше предузеће је изузетно значајан.

Ако су ангажовани и други извођачи тада је добра организација пресудна.

У конкретном случају за РЈ „Одржавање водоводне мреже“ је најтежа околност била испразнити око 600 m³ воде из цевовода у предвиђеном року, што није нимало лак задатак, без обзира на све предострожности.

Цевовод и затварачи су стари, а извођач је захтевао рад у сувом. Ипак све је протекло према планираној динамици.

Окончањем ових радова могло се наставити са изградњом саобраћајнице Суботичког булевара, који је недавно отворен.

Д. С.

РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ВОДОВОДНЕ МРЕЖЕ

РЕШЕНИ ПРОБЛЕМИ У ШИРЕМ ЦЕНТРУ ГРАДА

Максималним ангажовањем руководства ЈКП „Водовод и канализација“ и Скупштине града, као оснивача предузећа, одобрена су средства и реконструисана је дотрајала мрежа на Булевару Михајла Пупина и у делу Улице Максима Горког.

Хаварије, које су се дешавале током летњих месеци на тим местима, биле су узрок великих проблема са водоснабдевањем које су имали наши суграђани, што се након обављене реконструкције више не би требало дешавати.

У делу Улице Максима Горког од Булевара ослобођења до Трга Царице Милице, где смо током лета имали учестале хаварије које су решене постављањем привременог вода, обављена је реконструкција водоводне мреже вредна око два милиона и триста хиљада динара.

Посебно вреди истаћи да је врло брзо, свега пар дана по увођењу „Градитеља НС“ у посао, привремени вод који се налазио на тротоару стављен ван функције и да је тај део града прикључен на градску мрежу чиме су створени услови за нормално функционисање водоснабдевања тог дела града у ком се налази неколико врло важних објеката за функционисање Новог Сада.

На делу Булевара Михајла Пупина од Улице Народних хероја до Жарка Зрењанина, посао се, због дотрајалости мреже, показао сложенијим

него што се очекивало, па су и радови, вредни преко два милиона и сто хиљада динара, потрајали нешто дуже него што је било планирано.

Њиховом успешном реализацијом, обновљена је водоводна мрежа на најважнијој саобраћајници самог центра града и створене претпоставке да водоснабдевање у самом срцу града буде на дужи временски рок стабилно.

Д. С.

ГОДИНА ВЕЛИКИХ УСПЕХА

СЕКТОР „ВОДОВОД“

У овој години завршен је рад на неколико крупних и десетинама мањих, али не мање важних, пројеката.

Завршетком радова на резервоару „Институт“ ниво водоснабдевања у граду враћен је на ниво од пре натовског бомбардовања, што је помогло да се овог лета постигне рекорд у количини дистрибуиране воде Новосађанима када је 27. јуна 2006. године испоручена количина воде за пиће износила 123.735 m³ што представља рекорд у историји рада предузећа.

Реконструисана је водоводна мрежа на Житном тргу у Новом Саду, у Железничкој улици у Сремској Каменици, као и на делу Булевару Михајла Пупина од Улице Жарка Зрењанина до Јована Ђорђевића.

Водоводна мрежа реконструисана је и у делу улице Жарка Зрењанина од Булевару Михајла Пупина до Улице Мирослава Антића, у Улици Вука Караџића од Масарикове до Кисачке и у Улици Епископа Висариона.

Завршени су и радови на реконструкцији аератора у Погону за прераду воде на Сунчаном кеју и доводнику „Институт“ – „Татарско брдо“.

Завршена је санација доводника од Моста Слободе до Лединаца и, завршетак свих припремних радњи које ће омогућити прикључење тог насеља на систем водоснабдевања Новог Сада.

Реконструисана је водоводна мрежа у блоку око Дома културе, на делу Булевару Михајла Пупина од Улице Жарка Зрењанина до Улице Народних хероја, као и у Улици Максима Горког до Трга Царице Милице.

Завршена је и реконструкција водоводне мреже на углу улица Иве Андрића, Булевару Цара Лазара и Улице Хероја Пинкија.

Успешно су завршени радови на пумпној станици за прање филтера у Погону за прераду воде на Штранду и набављена нова опрема за испитивање квалитета воде.

Радови на завршетку пумпне станице „Институт“, вредни преко 20 милиона динара, су такође завршени.

Урађена је и пумпна станица за резервоар „Татарско брдо“ у Сремској Каменици, као и затварачнице на левој обали Дунава и резервоару „Институт“.

СЕКТОР КАНАЛИЗАЦИЈА

Највећа успешно реализована инвестиција ЈКП „Водовод и канализација“ у овој години је градња канализационог колектора за северни слив на Булевару Краља Петра, вредна преко 90 милиона динара.

Реализацијом ове инвестиције решен је проблем „уског грла“ одвођења отпадних вода са Новог Насеља и Детелинаре, као делова града у којима се највише гради.

У 2006. завршени су радови на грађењу колектора „Футог два“ и релејне црпне станице канализације у том месту, релејне пумпне станице у Кисачкој улици, а реконструисана је канализациона мрежа у Улици Иве Лоле Рибара од Дунавске до Булевару Михајла Пупина, у Улици Епископа Висариона и у делу Улице Јована Ђорђевића од Улице Максима Горког до Булевару Михајла Пупина.

Обновљена је канализациона мрежа и у Улици Јанка Веселиновића од Руменачке до Светислава Касапиновића, Улици Владике Платона од Ј. Ђорђевића до Полита Десанчића, у Пушкиновој улици од Антона Чехова до Мише Димитријевића, као и у Улици Илије Вучетића од Јована Ђорђевића до Јована Бошковића.

Завршена је реконструкција канализационе мреже у блоку око Дома културе у Новом Саду, као и пројекат главног колекторског правца за канализацију у Каћу.

Урађена су геодетска снимања и започела израда геодетске основе парцела и геотехничких радова за изградњу централног постројења за пречишћавање отпадних вода дела Новог Сада на левој обали Дунава.

Започет је процес анализе количина и особина отпадних вода код значајних привредних корисника, што је посао који ће да обухвати календарску годину и биће пренет у 2007, а у току је и израда елабората о резервама подземних вода на извориштима новосадског водовода.

Завршена су 24 пројекта реконструкције водоводне и канализационе мреже у Новом Саду за наредну годину, а пред израдом је пројекат система даљинског надзора и управљања технолошким процесима за сремску страну града.

Највећи разлог за задовољство руководства ЈКП „Водовод и канализација“, поред реализованих бројних инвестиција, лежи у чињеници да су и ове, као и претходних година, анализе Института за заштиту здравља потврдиле да Новосађани свакодневно пију здраву воду из градског водовода и да је она, уз београдску, најквалитетнија у Србији.

С друге стране, и сектор „Канализација“ је успешним радом одржао репутацију најбољег у земљи, што све заједно 2006. чини још једном успешном годином у богатој историји нашег предузећа.

МНОГО БОЉИ УСЛОВИ ЗА РАД

У гаражама ће температура зими бити од шест до десет степени Целзијуса у зависности од спољних услова, а инфрацрвене грејалице су искоришћене, јер најбоље распоређују температуру и обезбеђују грејање без дувања које би ширило праšину и бактерије по простору.

Крај ове године радници Сектора „Канализација” дочекују у много бољим условима за рад него што је то био случај претходних година.

На управној згради саниран је равни кров који је прокишњавао. Ољуштени су стари битуменски слојеви и урађена нова хидроизолација крова, а замењена је и комплетна спољна столарија.

Уместо већ дотрајалих дрвених прозора, уграђени су нови од алуминијумских профицираних профила, а уграђена су и нова врата на управној згради.

У управној згради реконструисан је и санитарни чвор; комплетно је замењена санитарна и стављене нове подне и зидне плочице.

У све гараже уграђено је грејање преко гасних инфрацрвених грејалица, тако да ће све гараже на овој локацији убудуће бити топле, што ће омогућити брже интервенције на терену и квалитетнији рад.

У гаражама ће температура зими бити од шест до десет степени Целзијуса у зависности од спољних услова, а инфрацрвене грејалице су

искоришћене јер најбоље распоређују температуру и обезбеђују грејање без дувања које би ширило праšину и бактерије по простору.

У гаражама је урађена и нова подлога, још један канал за преглед возила и изолација спуштеног крова.

У згради „Возног парка” уграђена је гасна пећ и запослени који раде у њој ће убудуће имати радијаторско грејање. Урађена је и спољна изолација комплетног објекта тврдим стиропором, као демит фасадом.

Поред тога, плато иза гараже је бетонан и проширен, па ће возила зими лакше излазити и мање се прљати.

Боља изолација направљена је и за бараку „Одржавања канализационе мреже” и „Прикључака и реконструкције” на којој су уместо кровног покривача од салонитних плоча постављени алуминијумски панели са десетак центиметара термоизолације.

Д. С.

ЗАПАЖЕНО УЧЕШЋЕ НА САЈМУ

На Сајму „Инвестекспо 2006“ одржаном од 07. до 10. новембра на Новосадском сајму, у оквиру представљања Града Новог Сада, представила су се и јавна предузећа међу којима и ЈКП „Водовод и канализација“.

Првог дана Сајма, након представљања учесника, на Округлом столу чија је тема била могућности сарадње Италије и Србије, г-дин Марчело Патоки из Министарства за економске односе Италије је представио програм могуће сарадње између две земље.

Након тога је уследила презентација Града Новог Сада, са планом развоја и инвестиција у јавним предузећима чији је оснивач.

Другог дана сајма, своје инвестиционе програме представила су јавна и јавно – комунална предузећа, међу којима и наше.

После краћег уводног излагања, приказан је филм о историјату и развоју ЈКП „Водовод и канализација“.

Пред бројним посетиоцима, инвестициони програм је представио директор Милутин Раонић, после чега је рекламни материјал на српском и енглеском језику подељен присутнима.

Трећег дана Сајма, штанд Града Новог Сада посетили су представници „Veolia-water“ компаније, једне од најзначајнијих светских компанија у области водоснабдевања, са којом су представници руководства нашег предузећа већ успоставили сарадњу која је резултовала посетом њиховој фабрици за прераду отпадних вода у предграђу Париза .

„Veolia-water“ поново је истакла своју заинтересованост за инвестирање у области водоснабдевања и изградње централног пречишћавања отпадних вода, и најавила скорашње отворање представништва у Србији.

Последњег дана Сајма, одржан је састанак представника италијанског инвестиционог фонда „Алма Монс“ и италијанске привредне коморе са заинтересованим компанијама о могућностима даље сарадње.

С. Н.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

ЈАПАНСКА ДЕЛЕГАЦИЈА У ПОСЕТИ „ВОДОВОДУ И КАНАЛИЗАЦИЈИ“

Крајем септембра, наше предузеће посетила је делегација у саставу: Акихито Такахаша, генерални директор „Ебара“ корпорације (највећег произвођача пумпи и електронике везане за опрему за водове у Јапану), Кениши Окубо, асистент „Ебара“ корпорације, Миле Миланов, генерални директор компаније „Микроконтрол“ из Београда и сарадник корпорације „Ебара“ и Иван Лазић, директор представништва компаније „Микроконтрол“ у Новом Саду.

Након представљања присутних и компанија које представљају, гости су детаљно изложили опис опреме коју производе, а коју су посредством јапанске владе и донација које су у њеном програму, спремили за испоруку београдском „ЈКП Водовод и канализација“ .

Господин Такахаша је, затим, изложио процедуре потребне код аплицирања за добијање сличних донација, а посебну пажњу је изазвало излагање о могућности добијања тзв „меких“ кредита јапанске владе, са „грејс“ периодом од 10 година, роком отплате од 20 година и годишњом каматном стопом од 0,3 до 0,5 %.

Након састанка, представници „Ербара“ корпорације, „Микроконтрол“ компаније и „ЈКП Водовод и канализација“ Нови Сад имали су прилику видети наведену опрему спремљену за испоруку у магацину компаније „Микроконтрол“ у Новом Саду.

Представници ЈКП „Водовод и канализација“, Планинка Савић, Никица Ивић, Радоица Стефановић, Јован Габоров и Санда Настић су се сложили да би предмет евентуалне јапанске донације могло бити :

- доградња система даљинског надзора и управљања на извориштима, преради и дистрибуцији воде
- уградња мерача протока на систему (првенствено на извориштима)
- уградња мерно-регулационе опреме на систему
- уградња фреквентних регулатора
- помоћ у реализацији капиталних инвестиција (пумпне станице, ново постројење за прераду воде на Петроварадинској ади, доградња ППДВ Штранд)
- набавци лабораторијске опреме

Договорен је и следећи састанак, и то посетом јапанске делегације Погону за прераду и дистрибуцију воде.

С. Н.

Крајем јула 2006 године на молбу манастира Хиландар екипа ЈКП Водовод и канализација (три радника) је отишла на манастир Хиландар да отклони проблеме у раду хидрофорског постројења.

Обављени су следећи послови:

1. Замењене неповратне клапне на обема потисним гранама пумпи – једна неповратна клапна је интензивно пропуштала, па је та позиција била изван погона. Друга клапна је исто пропуштала али мање па је и она замењена.
2. Замењена је усисна корпа на усисном цевоводу пумпне станице – оштећене су заптивне површине усисне корпе.
3. Замењена је усисна колона (цевовод) постројења која се налази у бунару. При демонтажи усисне колоне уочена су значајна оштећења цевовода корозијом, због чега је донета одлука на лицу места да се цевовод замени. Цевовод (3") је донет на Хиландар као резерва 2003. године када је монтирано постројење.
4. Сервисирани су све контролне сонде у бунару, пумпној станици и резервоару.
5. Замењен неисправан контактор у електроормару

СТАЛНА БРИГА О МАНАСТИРУ

Даљње потребе манастира Хиландар везане за водоснабдевање су: пројектовање и изградња мање пумпне станице на имању манастира у Какову, те решење дезинфекције воде, смањивање тврдоће воде, одвођења отпадних вода и изградња уређаја за прочишћавање отпадних вода као и реконструкција водоводне мреже.

6. Препаковани су спојевима на хидрофорској посуди где се губио ваздух.
7. Замењени неисправни манометри и вакуумманометар.
8. Прикључивање резервоара у виноградима на систем водоснабдевања је био додатни непланирани рад. Наиме овај резервоар је био готов већ две године, али није био прикључен због непознавања система рада у систему водоснабдевања објеката манастира. На молбу братства манастира и уз одобрење директора, наш боравак смо продужили и оспособили резервоар.
9. Сервис електроормара уз отклањање сметњи у раду електроопреме.

У првом моменту ово постројење је служило за допуну резервоара водом из бунара када каптажа „Спасова вода“ нема довољан капацитет. У време смањене потрошње вода у резервоару (320 m³) је стајала дуго времена што је био узрок појављивања алги. Таква вода је кориштена за санитарне потребе. Братству манастира предложено је уграђивање једне хидрофорске посуде у пумпној станици да би воду из бунара директно дистрибуирали у манастир чиме би имали увек свежу воду. Наравно требала је остати и варијанта допуне резервоара водом из бунара. Ово је предочено директору господину Милутину Раонићу и руководству предузећа које је прихватило да ЈКП „Водовод и канализација“ буде донатор. Том приликом је инсталирана хидрофорска посуда са опремом. Постојећи електроенергетски и управљачки систем је дорађен у постојећим ормарима. Тај систем је функционисао добро осим проблема са до-

пуном ваздуха у посуду. Тада је договорено да се допуна ваздуха врши помоћу тракторског компресора који би по потреби долазио и додувавао ваздух у посуду. То је функционисало, али са великим потешкоћама, јер је по правилу трактор био покварен или заузет кад је требало додувати ваздух.

Летос, када смо били на манастиру тај нам је проблем предочен као велики и од стране братства манастира упућена молба да се то реши.

Даље, било је неопходно решити проблем директног снабдевања електричном енергијом пумпне станице са агрегата, који би се налазио поред пумпне станице (агрегат је обезбедио манастир), како би рад пумпне станице био поузданији.

Због лошег стања столарије, дрвенарије и браваарије било је потребно обојити исту.

Повратком у Нови Сад ови предлози су предочени директору господину Милутину Раонићу, што је он такође уз сагласност руководства и одобрио.

Набављен је компресор, сонде за контролу нивоа у посуди, опрема за управљање и нови електроенергетски и управљачки ормар. Због великих измена у управљачкој шеми није више долазила у обзир дорада ормара већ је морао ићи нови ормар са опремом.

У том новом ормару је решено:

- рад пумпне станице у два хидрауличка система и то резервоарски и хидрофорски,
- аутоматска допуна ваздуха компресором који је уграђен у систем,
- прикључење агрегата за производњу струје директно на разводни ормар,
- додатне контроле нивоа у бунару, резервоару и хидрофорској посуди.

Сва опрема је набављена у току лета и комплетирана јесенас уз редовне послове у ЈКП „Водовод и канализација“. Тестирање управљачког ормара је обављено симулацијом процеса како би се проблеми уочили у Новом Саду, а не на манастиру где би отклањање проблема било јако тешко или неизводљиво.

Пут је планиран и обављен од 11 до 18.11.2006 године. На пут су ишла два инжењера и три радника.

Посао је обављен квалитетно и максимално професионално.

С обзиром на даљину и изолованост манастира морала је бити уграђена првокласна опрема која је морала бити више пута проверена како би се могућност квара svela на најмању могућу меру.

Досадашњи рад постројења са сталним допунама процеса је био јако поуздан што је братство манастира уочило и изразило велико поштовање према нашем предузећу, и према нама који смо учествовали у томе. Они у ЈКП „Водовод и канализација“ виде поузданог „партнера“ који преузету обавезу функционисања система поштује до краја.

У наредном периоду постојаће потреба једном или два пута годишње обићи постројење, проверити рад свих компоненти, отклонити евентуалне недостатке како не би било застоја у раду постројења.

М. П.

КОДЕКС ПОНАШАЊА

Придржавањем норми понашања, поштовања радних задатака и стандардизацијом пословних процеса запослени у ЈКП „Водовод и канализација“ приближавају се општеприхваћеним стандардима пословне етике и професионалног понашања.

Кодекс пословног понашања и пословне етике представља скуп правила која се односе на одговорност запослених у најширем смислу. Пословање предузећа у савременом окружењу захтева стварање нове, другачије културе - културе пословног понашања која изражава лични однос запослених према послу и према окружењу.

Стандардизацијом начина рада и пословног понашања предузеће показује колико му је стало до доброг пословања, до доброг односа са корисницима услуга, пословним партнерима и до међусобног уважавања запослених.

Култура понашања подразумева пословање у складу са законом и законским прописима, заштиту поверљивих информација везаних за пословање компаније, оних које су власништво компаније као и информације везане за пословне partnere, заштиту и ис-

правну употребу имовине предузећа, поступање у случају сукоба интереса, заговарање целовитости, поштења, тачности, правремености и разумљивости у објављивању финансијских извештаја и других јавних објављивања, заштиту околине, подстицање на пријављивање сваког незаконитог и неетичког понашања.

Однос према послу и запослени показују бригом о личном изгледу, хигијени, начину одевања, поштовању правила и процедура, начином комуникације са корисницима услуга као и у међусобној комуникацији унутар предузећа.

Сви запослени представљају део организације те је неопходно да, својим понашањем, у свакој прилици показују своју лојалност предузећу.

Придржавањем норми понашања, поштовања радних задатака и стандардизацијом пословних процеса запослени у ЈКП „Водовод и канализација“ приближавају се општеприхваћеним стандардима пословне етике и професионалног понашања.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ КАО САВРЕМЕНИ КОНЦЕПТ

**Како су људи
незаобилазни
чинилац у
сваком послу,
ЈКП „Водовод и
канализација”
Нови Сад настоји
да изгради
професионални
идентитет сваког
запосленог и
омогући
креативност
сваког појединца
чије знање
доприноси
увећању
вредности
организације.**

Људски ресурси су од изузетног значаја за успешно пословање сваког предузећа а посебно јавних комуналних предузећа која имају стратешки значај за целокупну друштвену заједницу.

Управљање људским ресурсима, као однос према људском фактору у организацији или пословна филозофија, изражава одговарајуће ставове и схватања руководства. Савремена схватања и филозофија настала под утицајем промена окружења, технологије и укупних услова пословања постављају квалитетно другачије захтеве пред човека и организацију.

Дошло се до схватања да се одговорност за људе у организацији не може више делегирати некој организационој јединици или функционалној области, него ту одговорност морају преузети руководиоци свих нивоа који су одговорни су за оптималну комбинацију и распоред ресурса што се односи и на људске ресурсе. За то су им потребна знања, добре интерперсоналне вештине, познавање законитости и фактора понашања и мотивације, као и одговарајућа интеракција и вештина комуницирања.

Појам „ресурс” у овом контексту има приоритетно значење извора, снаге и потенцијала. То значи да је примарни задатак организације, не само да обезбеди одговарајуће људе са потребним формалним квалификацијама, него превентивно да открије и развије људске потенцијале у организацији и доведе их у функцију остваривања организационих циљева.

Планирање људских ресурса је проактивна и на будућност усмерена активност предвиђања потреба за људским ресурсима са аспекта броја, структуре, потенцијала, мотивације, вредности и понашања потребних за остваривање организационих циљева, као и

поступака и активности везаних за управљање људским ресурсима који треба да обезбеде потребно и жељено стање.

Обучени и добро организовани тимови доприносе ефикаснијем реаговању у ванредним ситуацијама, скраћивању времена трајања ванредних ситуација и њихових последица,

обезбеђивању важних података о природи ванрадних ситуације и успешнијем превазилажењу последица.

ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад придаје значај обучености запослених и организује похађање курсева, семинара и других облика додатне обуке које омогућавају лакше и квалитетније извршавање радних задатака и повезивање процеса рада.

ВОДА – ОСНОВНАЉУДСКА ПОТРЕБА

У 18. веку

Уласком у 18. век и доба просвећености, природна филозофија (оно што данас називамо науком) почела је да се схвата као област која може да донесе практичне вредности човечанству. Париски научник Филип ла Хир је 1703. године изложио план по коме свака кућа треба да има свој пешчани филтер и цистерну са кишницом. Он је такође документовано образложио да је подземна вода ретко кад загађена. Његов колега и земљак Јосеп Ами је патентирао први дизајн филтера 1746. године. Филтери су били углавном од сунђера и песка у мноштву конфигурација, с тим што је у најмањој варијанти вода пролазила кроз сунђере постављене на перфорисаној плочи. У другој половини века, филтрирана вода се продавала у малим количинама и није постојало ниједно веће комерцијално постројење за прераду воде за пиће.

Хејмс Пикок, британски архитекта, 1791. године патентирао је систем филтрације воде кроз филтерску испуну, у коме је вода пролазила кроз три базена за филтрацију.

19. век

Прво филтер постројење са кога је цео град снабдеван водом је изграђено у Пејслију, Шкотска, 1804 године.

1806. је у Паризу почело са радом прво веће постројење за прераду воде, које је захватало воду из реке Сене. Вода је пре филтрације остављана да одстоји 12 сати, а затим је пролазила кроз предфилтере који су обнављани сваког сата. Главни филтери су се састојали од крупнозрног речног песка, чистог песка, уситњеног дрвеног угља и чистог Фонтенеблу песка. Филтери су мењани на сваких шест сати. У оквиру процеса је вршен и једноставан облик аерације, а пумпе су вукли коњи који су радили у три смене (уређаји на парни погон су били прескупии). Ово постројење је било у функцији 50 година.

Годину дана касније у Глазгову у Шкотској се почело са директним дистрибуирањем филтриране воде потрошачима кроз цевоводе.

Прво постројење на бази филтрације кроз споре пешчане филтере је изграђено у САД 1832. године у градићу Ричмонд у Виржинији, које је наредне године снабдевало 295 потрошача. Следеће постројење ове врсте у Америци је изграђено у месту Елизабет у држави Њу Џерси 1855. године.

Сматрало се да је епидемија тифусне грознице која је 1850-тих харала Лондоном била изазвана лошим квалитетом воде, мада је прави узрок болести заправо био непознат. Британски лекар, Сер Хон Сноу, је испитивао

узроке епидемије колере у Лондону 1854-55. и установио је да је изазвана загађењем једног градског бунара отпадним канализационим водама. Ово његово откриће је названо Скандалом Уличних Пумпи.

У САД је све до краја 1860-тих година радило само 136 водовода. Већина ових водовода је наводно дистрибуирала чисту воду која није захтевала филтрацију. После грађанског рата се почело са масовном изградњом водовода.

Спори пешчани филтери су уведени у Масачусетсу средином 1870. Пешчани филтери и други третмани су превасходно дизајнирани у сврху побољшања естетског квалитета воде. Тек је са развојем бактериологије током 1870-тих и 1880-тих доказано да су микроорганизми из воде за пиће узрочници болести код људи и животиња. Тада је постало јасно да се прерадом воде може спречити ширење болести. Роберт Кох, немачки лекар и микробиолог, творац теорије да су микроби узрочници многобројних обољења, и шкотски хирург Јосеф Листер су били први који су почели озбиљније да се баве изучавањем овог проблема.

Вилијам Страјп, надзорник водовода у Кеокук-у, Ајова, је 1881. године позвао све особе које су се бавиле пословима пројектовања, изградње, погонског рада, одржавања и управљања водоводима да се окупе на Вашингтон Универзитету у Сент Луису, Масачусетс. Позиву се одазвало 22 заинтересоване особе које су том приликом размениле све информације у вези са управљањем водоводним предузећем, новим приступима и начином размишљања и потрошача и водовода, методама за обезбеђивање економичног пословања и том приликом су основале Америчко Удружење Водоводних предузећа.

Крајем 1890-тих филтрацији је почео да се придаје све већи значај, не само због тога што се тим процесом омогућавало одстрањивање непожељних честица већ и смртоносних микроорганизама. У градовима и варошицама на обалама реке Хадсон у држави Њујорк у којима је коришћена филтрација за пречишћавање воде је забележено мање епидемија и појава тифуса него у насељима у којима се вода за пиће није подвргавала филтрацији. Средином 1890-тих, један водовод у Луисвилу (Кентаки) је увео комбинацију коагулације са филтрацијом кроз брзе пешчане филтере, што је довело до смањења замућености и броја бактерија у води.

Наставак у следећем броју

НА ПОЧЕТКУ...

Некада давно, постојао је у Срему, оном винском, један леп и користан обичај: када је Сремац хтео да се жени, морао је да засади млад виноград, или, како су га онда звали, нови сад. Управо тај обичај инспирисао је грађане града који је убрзано растао да му, када су од бечке царице и угарске краљице Марије Терезије откупили аутономију, дају, симболички, име Нови Сад, или Неопланта, како му је гласио службени назив на латинском. Било је то 1. фебруара 1748. године. Нови Сад је добио статус слободног краљевског града, добио је свој Статут и Магистрат, печат са грбом и свеца заштитника – светог Ђорђа.

А само нешто више од пола века раније, ту су биле мочваре и дунавски рукавци-лимани. На уским појасевима суве земље, такозваним гредима, стајале су тршчааре рибара, највише груписане на простору данашњег Трга Младенаца. Било је то мало рибарско насеље

названо Рацко (српско) село. А онда је, 1694. године, на левој обали Дунава, насупрот Тврђаве, као заштита царског друма и понтонског моста, изграђен утврђени мостобран Брукшанц, са посадом од 20 припадника српске милиције. Временом, број војника у мостобрану је растао, а са њим и број околног становништва, не више само рибара, него и занатлија, трговаца и ратара. Петроварадински Шанац, како је насеље добило име, бројао је, 1710. године, око 1000 становника.

Због ратних сукоба на истоку и југу и миграције, број становника се убрзано увећавао. Недостајало је земље, и за куће, и за баште. Земља се, дизањем насипа и копањем канала, отимала од Дунава. Насипи су штитили Шанац од поплава а канали су одводили отпадну и фекалну воду у реку. Почео је да се јавља и проблем пијаће воде. Обично се пила дунавска вода, међутим, кад се Дунав, за време високог водостаја, замути, морало је да се тражити друго решење. Управа Шанца је одлучила да позове стручњаке – бунарције из Петроварадина и Мајура, да копају бунаре и науче локално становништво да и они копају. Јавни бунари копани су најчешће на раскрсницама. Били су дубоки десет метара, са пречником до 1,2 метра. Ови бунари на ђерам имали су сек (ограду) од дасака, а одмах поред сека валов. Око бунара били су укопани стубови, спречавајући прилаз колима. Вода се вадила

дрвеним каблом. Богатији становници, нарочито они из главне улице (данашња Змај Јовина) копали су бунаре у својим кућама. Ти бунари били су дубоки и до тридесет метара, са надстрешницом изнад и дрвеним ваљком на који се намотавао ланац. Са стране ваљка била је ручица за окретање. Неки од тих бунара сачувани су скоро до данас. Старији се сигурно сећају једног таквог бунара на углу Змај Јовине и Дунавске, ископаног 1720. године. Бунари су копани, али се и даље радије користила дунавска вода јер је била боља за прање и кување. У вароши се појавило једно ново занимање. Поједини људи досетили су се и, коњским запрегама, у великим бурадима, доносили воду са Дунава и продавали је. Људи који су се бавили продајом воде називали су се путунције.

Добијањем статуса слободног краљевског града, Нови Сад је добио и свој Магистрат (градску управу), дужан да се брине о свих 4620 становника и 801 кући, као и о планском развоју. У то време Нови Сад је већ град за који је Марија Терезија рекла да је најлепши у јужној Угарској. Требало је такву квалитацију заслужити, али и сачувати. Између осталог, то је значило и плански приступ проблему водоснабдевања и одвођења прља-

ве воде. Увођење звања варошког физика (лекара) 1759. године значајно је јер се он, поред осталог, бринуо и о квалитету воде за пиће. Чак је успео да се избори да се у варошком буџету обезбеди 31 форинта за одржавање јавних копаних бунара. Ископавање бунара се интензивирало. Јављају се и богати појединци који, о свом трошку подижу јавне бунаре. Најпознатији такав бунар подигао је добротвор Сава Вуковић. Бунар је ископан 1797. године на углу Лебарског и Главног сокака (Милетићева и Змај Јовина). Био је то монументални студенац са мраморним секом, бакарним кровом и два кабла: када се један извлачио, други се спуштао да воду захвати. Нажалост, то омиљено окупљалиште срушено је током трагичних догађаја 1849. године. Поред бунара ископана је упијајућа јама, да расута вода не тече Дунавском улицом и ствара баре. Канализације, у данашњем смислу у то доба није било. Проблем одвођења отпадних вода најчешће је решаван копањем упијајућих јама или отвореном канализацијом која је водила до најближег канала. Не постоје подаци о зиданој канализацији. Тек се из посредних извора сазнаје да је неких покушаја зидане, затворене канализације било. Из једног извештаја о калдрмисању улица из 1781. године види се да је Успенској улици постојао зидани канал на свод. Проблему одвођења прљаве воде придавао се знатно мањи значај него проблему снабдевања питком водом. Такви су били приоритети.

А Нови Сад је растао. Постао је економски и културни центар јужне Угарске. И желео је слободу. Визија слободне, српске Војводине брзо се ширила, да би на крају кулминирала војним сукобом Срба и Угара код Сентомаша (Србобран). Малобројни Срби изгубили су битку и угарска армија креће да уништи само срце слободе, Нови Сад. 1849. година се приближавала...

Наставак у следећем броју

ПОСЕТА НИШУ

На позив ЈКП „Naissus” из Ниша, од 06. до 08. 10. 2006. године 55 запослених у ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад, отпутовало је на стручно-спортски сусрет који је био сачињен од више сегмената.

Традиционално добри односи ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад са ЈКП „Naissus” из Ниша, октобра ове године настављени су посетом запослених у ЈКП „Водовод и канализација” Нишу.

На позив ЈКП „Naissus” из Ниша, од 06. до 08. 10. 2006. године 55 запослених у ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад, отпутовало је на стручно-спортски сусрет који је био сачињен од више сегмената:

- стручног дела,
- такмичења екипа Спортских друштава наших предузећа,
- упознавања са ЈКП „Naissus” (посета погону, изворишту „Студена”),
- упознавање са знаменитостима града Ниша.

Размена стручних мишљења и знања праћена је изузетно пријатном атмосфером чиме су колеге из Ниша својим духом мераклијског југа још једном потврдили епитет доброг домаћина.

М. Ч.